

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Сумський державний університет

Введено в дію наказом ректора
№0622-I від 26 червня 2024р.

ПОЛОЖЕННЯ
про Центр забезпечення якості науки
(Версія 01)

1. Загальні положення

1.1. Центр забезпечення якості науки (далі – Центр) є структурним підрозділом Сумського державного університету (далі – СумДУ, університет).

Повна назва українською мовою – Центр забезпечення якості науки.

Повна назва англійською мовою – Center for Quality Assurance of Science.

Абревіатура Центру – ЦЗЯН (англійською мовою – QAS).

Центр може мати логотип та бланки з власним найменуванням.

1.2. Положення укладено з метою встановлення порядку створення та визначення мети діяльності Центру, його завдань, функцій, порядку організації роботи, визначення його структури, порядку взаємодії з іншими підрозділами СумДУ, закладами вищої освіти та науковими установами, встановлення відповідних прав, відповідальності тощо.

1.3. У своїй діяльності Центр керується чинним законодавством України, нормативною базою загальнодержавного та внутрішньоуніверситетського рівнів, наказами та розпорядженнями відповідних посадових осіб.

1.4. Положення розміщується в електронному Реєстрі основної діючої нормативної бази системи управління якістю діяльності СумДУ, який є складовою розділу загальної інформації офіційного сайту університету.

1.5. Центр не є юридичною особою, а його діяльність здійснюється виключно від імені СумДУ.

2. Основні напрями діяльності, завдання та функції Центру

2.1. Метою діяльності Центру є реалізація стратегічних цілей розвитку університету щодо підвищення якості наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності (далі – наукової діяльності), зокрема у відповідності до загальноприйнятих стандартів Європейського дослідницького простору (далі – ЄДП) та провідних країн світу.

2.2. Основними напрямами діяльності Центру є:

- імплементація норм та принципів відкритої науки в наукову діяльність університету;
- моніторинг якості наукових проєктів;

МОН України	Положення про Центр забезпечення якості науки	Стор. 2
СумДУ		Версія 01

- імплементація кращих практик доброчесності та етики наукової діяльності в університеті;
- розвиток е-інфраструктури відкритої науки.

2.3. Відповідно до мети та напрямів діяльності Центру, його основними завданнями та функціями є:

2.3.1. У частині імплементації норм та принципів відкритої науки в наукову діяльність університету:

- координація в університеті діяльності та розробка відповідних рекомендацій в контексті сприяння розвитку відкритої науки;
- сприяння розвитку відкритих дослідницьких навичок і практик в університеті;
- створення механізмів та інструментів для забезпечення відкритого доступу до результатів досліджень, зокрема даних досліджень, у відповідності до FAIR принципів відшукуваності (Findable), доступності (Accessible), сумісності (Interoperable) та повторного використання (Reusable);
- організаційно-методичний супровід та забезпечення технічної підтримки дослідників в процесі управління даними досліджень щодо збору, обробки, спільного використання, довгострокового зберігання даних відповідно до правових, етичних, галузевих норм та стандартів;
- організаційно-інформаційна підтримка вчених університету в процесі розміщення даних отриманих при проведенні фундаментальних і прикладних наукових досліджень та виконанні прикладних (експериментальних розробок), (далі – НДР), а також при підготовці дисертації доктора філософії та доктора наук до сховищ даних;
- надання консультативно-інформаційних послуг та забезпечення технічного супроводу в оформленні плану управління даними НДР, які виконуються в університеті;
- ведення реєстру планів управління даними досліджень НДР, що виконуються в університеті;
- організація механізму прийняття рішень (експертизи) щодо відкритого доступу або його обмеження до конкретних наукових результатів та їх первинних даних відповідно до рівня конфіденційності даних та інформації, етичних норм та права інтелектуальної власності.

2.3.2. У частині моніторингу якості наукових проєктів:

- організація рецензування запитів на проєкти та звітів за результатами виконання НДР (далі – проєктна документація);
- організація надання послуг щодо проведення експертної оцінки та рецензування проєктної документації у встановленому порядку, зокрема зовнішнім замовникам;
- формування та підтримка бази рецензентів за науковими напрямами, галузями знань і спеціальностями за якими здійснюється наукова діяльність у СумДУ;
- консультування вчених з питань підготовки проєктної документації.

МОН України	Положення про Центр забезпечення якості науки	Стор. 3
СумДУ		Версія 01

2.3.3. У частині імплементації кращих практик доброчесності та етики наукової діяльності:

- створення умов та нормативної документації для реалізації наукової діяльності в університеті відповідно до етичних, правових та професійних рамок, зобов'язань та стандартів;
- організація процедури перевірки проміжних і заключних звітів за НДР, які виконуються в університеті, системами виявлення ознак плагіату;
- проведення детального фахового аналізу тексту звітів подібності, згенерованих системою на наявність ознак недоброчесної наукової поведінки з подальшим винесенням резолюції щодо звіту НДР та підписанням Протоколу перевірки відповідальними особами;
- організація та забезпечення функціонування єдиної системи етичної експертизи та оцінки етичних наслідків досліджень, які виконуються в університеті;
- організація функціонування системи оцінки екологічних наслідків при проведенні досліджень та впровадженні їх результатів;
- оперативне реагування (підготовка відповідних процедур розгляду) на виявлення порушення норм доброчесності та етики в науковій діяльності університету;
- підтримка (консультування), у межах компетенції Центру, працівників університету з питань доброчесності та етики наукової діяльності.

2.3.4. У частині розвитку е-інфраструктури відкритої науки:

- організація та забезпечення постійного функціонування дослідницької е-інфраструктури відкритої науки в університеті, яка включає репозитарій даних досліджень, онлайн-платформу управління та зберігання даних проєктів, інструмент організації плану управління даними (Data Management Plan) тощо;
- забезпечення е-інфраструктури управління, довготривалого збереження та обміну даними досліджень, що проводяться в центрах колективного користування науковим обладнанням університету (далі – ЦККНО);
- інтеграція е-інфраструктури даних університету до Європейських просторів даних (European Open Science Cloud – EOSC).

2.4. Загальноорганізаційними завданнями та функціями Центру є:

- проведення наукових досліджень за напрямками діяльності Центру;
- розробка та вдосконалення нормативної бази з питань якості наукової діяльності, доброчесності та етики наукової діяльності в університеті, відкритої науки, відкритих даних тощо;
- проведення моніторингу загальноєвропейських та світових індикаторів ефективності та якості наукової діяльності закладів вищої освіти та наукових установ, зокрема в частині відкритої науки;
- розробка пропозицій для розгляду вченою радою університету, ректором та відповідними дорадчими органами щодо впровадження індикаторів ефективності та якості наукової діяльності (у межах напрямів діяльності Центру), зокрема в частині відкритої науки, в інституційну систему оцінки

МОН України	Положення про Центр забезпечення якості науки	Стор. 4
СумДУ		Версія 01

наукової діяльності інститутів, факультетів та кафедр СумДУ, а також систему стимулів, оцінки ефективності та кар'єрного зростання персоналу університету;

- збір та узагальнення інформації про основні показники наукової діяльності університету (у межах напрямів діяльності Центру), аналіз динаміки змін показників, підготовка звітних статистичних матеріалів;
- підготовка питань, що відповідають діяльності Центру, на вчену або наукову раду університету;
- організація тематичних опитувань вчених щодо якості наукової діяльності в університеті та шляхів її підвищення;
- підвищення рівня поінформованості та формування компетентності працівників університету з питань доброчесності та етики наукової діяльності в університеті, відкритої науки, відкритих дослідницьких практик тощо.

2.6. На Центр відповідними розпорядженнями вищих посадових осіб можуть покладатися й інші завдання в межах його функціонального призначення.

3. Управління, організаційна структура, кадрове забезпечення та фінансування діяльності

3.1. Керівництво Центром здійснює керівник Центру, який призначається на посаду наказом ректора та безпосередньо підпорядковується проректору з наукової роботи.

3.2. Повноваження керівника Центру визначаються типовою посадовою інструкцією та додатками до типової посадової інструкції, які затверджуються ректором університету.

3.3. Структура Центру, відповідно до поставлених завдань та напрямів діяльності, формується керівником Центру, погоджується проректором з наукової роботи та затверджується наказом ректора.

3.4. Функціонування Центру забезпечується його штатними співробітниками та/або іншими особами, які працюють за сумісництвом, з покладанням обов'язків за суміщенням посад або за договорами цивільно-правового характеру.

3.5. Пропозиції до штату Центру та зміни до нього надаються керівником Центру, погоджуються проректором з наукової роботи та вносяться до штатного розпису університету з наукової діяльності та затверджуються в установленому порядку.

3.6. Посадові інструкції працівників Центру укладаються керівником Центру, погоджуються та затверджуються у встановленому порядку.

3.7. Фінансування діяльності Центру здійснюється за рахунок коштів загального та/або спеціального фонду, зокрема:

- накладних витрат НДЧ;
- загальноуніверситетських коштів;
- цільових коштів базового фінансування наукової діяльності університету;

МОН України	Положення про Центр забезпечення якості науки	Стор. 5
СумДУ		Версія 01

- коштів отриманих від юридичних та фізичних осіб за надання відповідних платних послуг, якщо це передбачено відповідними кошторисами;
- субрахунків структурних підрозділів (у разі замовлення відповідних послуг);
- інших джерел, не заборонених чинним законодавством.

3.8. Бухгалтерський облік і фінансові операції Центру здійснюються відповідними структурами університету.

3.9. У межах своїх завдань та функцій, Центр співпрацює з іншими структурними підрозділами та органами університету, зокрема з науково-дослідною частиною (НДЧ), центром науково-технічної і економічної інформації (ЦНТЕІ), навчально-науковим центром підготовки кадрів вищої кваліфікації (ЦПКВК), комісією з етики (добросочесності) та управління конфліктами, ЦККНО, центром забезпечення якості вищої освіти (ЦЗЯВО), бібліотекою, службами ІТ підтримки, комісією з питань етики Університетської клініки.

4. Матеріально-технічне забезпечення

4.1. Центр розміщується та функціонує на матеріально-технічній базі університету.

4.2. Центр має право використовувати надане їй майно виключно для досягнення цілей основної діяльності. Контроль за цільовим використанням майна та його збереженням здійснюється відповідними підрозділами СумДУ.

4.3. Відповідальність за приймання та зберігання матеріальних цінностей покладається на матеріально відповідальну особу Центру, що призначається наказом ректора.

4.4. Центр має право використовувати матеріально-технічну базу та обладнання інших структурних підрозділів університету у встановленому порядку.

5. Прикінцеві положення

5.1. Центр реорганізується або ліквідується рішенням вченої ради університету, яке приймається за поданням ректора університету, що визначається внесенням ним цього питання або безпосередньо відповідного Положення до порядку денного вченої ради.

5.2. Положення (зміни та доповнення) набуває чинності з наступного дня після введення його в дію наказом ректора, якщо інше не передбачається тим же наказом.

5.3. Відповідальність за актуалізацію Положення та контроль за виконанням його вимог несуть посадові особи університету відповідно до їх функціональних обов'язків.

5.4. У разі наявності розбіжностей між Положенням та документами законодавства, загальнодержавної нормативної бази та Положеннями, що затверджені вченою радою, чинною вважається редакція документу (Положення) з більш пізньою датою введення в дію.

МОН України	Положення про Центр забезпечення якості науки	Стор. 6
СумДУ		Версія 01

5.5. Зміни та доповнення до Положення можуть вноситися рішенням вченої ради університету яке вводиться в дію наказом ректора або, у мотивованих випадках, наказом ректора за погодженням з головою вченої ради. У такому ж порядку Положення скасовується.

Розглянуто та схвалено науковою радою СумДУ
Протокол № 16 від 30 травня 2024 року

Затверджено вченою радою СумДУ
Протокол №15 від 24 червня 2024 року

Голова вченої ради

Анатолій ВАСИЛЬЄВ

Вчений секретар

Анатолій РУБАН

Відповідальний за укладання Положення:

Керівник Центру забезпечення якості науки

Ольга КРАМАРЕНКО

ПОГОДЖЕНО:

Проректор з наукової роботи

Анатолій ЧОРНОУС

Начальник ЦНТЕІ

Сергій ГУДКОВ

В.о начальника НДЧ

Владислав КОНДУСЬ

Начальник юридичного відділу

Ольга КУЗІКОВА